VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

Kuo domisi asmens sveikatos priežiūros įstaigos?

2025-05-29

Marta Sušinskaitė

Teisės skyriaus vyriausioji specialistė

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

MITAS: „Jeigu laiškas atėjo sveikatos priežiūros įstaigos adresu, registratūros darbuotojai jį gali atplėšti, net jei jis skirtas konkrečiam darbuotojui.“

X Kodėl tai klaidinga?

Jeigu ant siuntos yra nurodyta konkretaus darbuotojo vardas, pavardė, o laiškas pažymėtas „asmeniškai“ arba „privatu“ – jį turi atidaryti tik adresatas. Kitaip – tai galėtų būti laikytina asmens duomenų saugumo pažeidimu (ADSP).

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

MITAS: „Jeigu laiškas atėjo sveikatos priežiūros įstaigos adresu, registratūros darbuotojai jį gali atplėšti, net jei jis skirtas konkrečiam darbuotojui.“

✓**Galimas situacijos sprendimo būdas:**

- Užtikrinti, kad asmenys, gavę neatplėštą laišką, perduotų jį tinkamam adresatui;
- Jei ant laiško nurodytas konkretus darbuotojas, bet nėra žymos „įteikti asmeniškai“, atsakingas darbuotojas gali atplėšti laišką tik tuo atveju, jei pagrįstai galima manyti, kad jis skirtas organizacijai (pvz., pagal turimus santykius su siuntėju). Tokiu atveju laiškas perduodamas adresatui, tačiau jo turinys neturėtų būti atskleidžiamas kitiems darbuotojams.

MITAS: „Sveikatos priežiūros įstaiga gali rinkti sutikimus viskam – taip saugiau.“

X Kodėl tai klaidinga?

- Sutikimas, pagal BDAR 6 str. ir 9 str., nėra vienintelis tinkamas teisinis pagrindas tvarkyti pacientų asmens duomenis;
- Perteklinis sutikimų rinkimas gali būti laikomas neteisėtu.

MITAS: „Sveikatos priežiūros įstaiga gali rinkti sutikimus viskam – taip saugiau.“

✓**Galimas situacijos sprendimo būdas:**

Tinkamą asmens duomenų tvarkymo pagrindą pasirinkti pagal konkrečią situaciją, taikant BDAR 6 ir 9 str., o sutikimą, kaip teisėtą asmens duomenų tvarkymo pagrindą, rinktis tik tada, kai nėra kito teisinio pagrindo.

MITAS: „Jeigu netyčia suklydau suvesdamas paciento duomenis ir klaida tiesiogiai neturėjo įtakos jo sveikatai – tai ne asmens duomenų saugumo pažeidimas, apie tai nereikia niekam pranešti.“

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

X Kodėl tai klaidinga?

Net jei klaida atrodo „nekalta“, ji gali:

- lemti teisių ir pareigų apribojimą pacientui;
- paveikti paciento teisę į kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas;
- pažeisti kitų pacientų interesus (pvz., paskiepyto asmens duomenys neįrašyti).

MITAS: „Jeigu netyčia suklydau suvesdamas paciento duomenis ir klaida tiesiogiai neturėjo įtakos jo sveikatai – tai ne asmens duomenų saugumo pažeidimas, apie tai nereikia niekam pranešti.“

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

✓**Galimas situacijos sprendimo būdas:**

- Įvertinti galimą kilti pavojų pacientų teisėms ir laisvėms;
- Pranešti VDAI apie kilusį ADSP;
- Dokumentuoti įvykusį ADSP;
- Pranešti duomenų subjektui apie įvykusį ADSP.

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

MITAS: „Jeigu netyčia suklydau suvesdamas paciento duomenis ir klaida tiesiogiai neturėjo įtakos jo sveikatai – tai ne asmens duomenų saugumo pažeidimas, apie tai nereikia niekam pranešti.“

- *Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos 2022 m. gegužės 18 d. sprendimas dėl sveikatos paslaugų teikėjo netinkamų veiksmų, įvykus asmens duomenų saugumo pažeidimui*

MITAS: „Registratūroje galima garsiai perskaityti paciento vardą, pavardę ar problemą – visi taip daro.“

X Kodėl tai klaidinga?

Paciento identifikavimas tai girdint tretiesiems asmenims ar jo sveikatos problemos nurodymas, galėtų būti laikomas ADSP.

MITAS: „Registratūroje galima garsiai perskaityti paciento vardą, pavardę ar problemą – visi taip daro.“

✓**Galimas situacijos sprendimo būdas:**

Naudoti kvietimo ekranus ar numerius, vengti detalaus ligos įvardijimo garsiai, užtikrinti atstumus, kai tai įmanoma.

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

MITAS: „Paciento duomenys gali būti siunčiami el. paštu be papildomų saugumo priemonių, jei taip greičiau.“

X Kodėl tai klaidinga?

- Asmens duomenų, ypač sveikatos duomenų, siuntimas el. paštu be papildomų saugumo priemonių (pvz., šifravimo ar apsaugos slaptažodžiu) neatitinka BDAR reikalavimų dėl tinkamų techninių ir organizacinių priemonių taikymo.
- Net jei toks siuntimo būdas yra greitesnis, jis kelia didelę riziką duomenų saugumui, gali lemti jų atskleidimą tretiesiems asmenims bei sukelti pažeidimus, už kuriuos atsakomybė tenka duomenų valdytojui.

MITAS: „Paciento duomenys gali būti siunčiami el. paštu be papildomų saugumo priemonių, jei taip greičiau.“

✓ **Galimas situacijos sprendimo būdas:**

Pacientų duomenys, ypač sveikatos duomenys, el. paštu gali būti siunčiami tik naudojant papildomas saugumo priemones, kurios atitinka BDAR 32 str. reikalavimus, kaip, pvz.:

- duomenų šifravimas;
- apsauga slaptažodžiu;
- naudojimąsis vidine saugia informacinės sistemos siuntimo funkcija (jei tokia yra);
- kt.

Rekomenduotina įstaigoje nustatyti aiškias vidines tvarkas bei taisykles darbuotojams dėl saugaus duomenų perdavimo el. paštu, įskaitant, pvz., kokiais atvejais ir kokiu būdu tokie duomenys gali būti siunčiami.

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

MITAS: „ Paciento vardo, pavardės ir gimimo datos žinojimas suteikia teisę gauti sveikatos duomenis.“

X Kodėl tai klaidinga?

- Tokie duomenys, kaip vardas, pavardė bei gimimo data gali būti lengvai prieinami tretiesiems asmenims.
- Informacijos teikimas galimas tik nustačius tapatybę pagal įstaigos patvirtintą tvarką ir įsitikinus, kad asmuo turi teisę gauti informaciją.

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

MITAS: „ Jei asmuo žino paciento vardą, pavardę ir gimimo datą – tokiu atveju paciento sveikatos duomenų teikimas būtų teisėtas.“

✓**Galimas situacijos sprendimo būdas:**

- Asmens identifikavimas pagal asmens kodą;
- Asmens identifikavimas pagal sveikatos priežiūros įstaigos suteiktą unikalų kodą;
- Asmenį identifikuojantys klausimai;
- Asmens identifikavimas pagal telefono ryšio numerį;
- Asmens identifikavimas pagal vienkartinį prisijungimo kodą (nuorodą);
- Tapatybės patvirtinimas mobiliu parašu.

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!